

Evaluering af alternative nærgenbrugsstationer

En evaluering af tre eksperimenter med nye organiseringsformer og fysiske rammer for nærgenbrugsstationer i København – og de vigtigste erfaringer fra dem.

Evaluering af alternative nærgenbrugsstationer

April 2025

Projektleder: Johan Delfs

Email: jd@behavegreen.dk

Rapporten er udarbejdet af Behave Green

Behave Green

CVR: 40 81 42 80

Frederiksholms Kanal 30 A7,

1220 København K

behavegreen.dk

Resumé

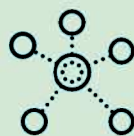
Vurdering af de alternative nærgenbrugsstationer

De vigtigste fordele og ulemper ved hver af de enkelte alternative nærgenbrugsstationer.

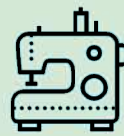
Lykkebazaren

Placeringen i et butikslokale med god adgang og et indbydende udtryk gør genbrug mere synligt og tilgængeligt. Den lokale forankring i Amagerplanen har styrket samarbejder og forankring i nærområdet. Men placeringen i et alment boligområde gør det svært at tiltrække borgere udefra, og potentialet er primært indenfor dem, der har deres faste gang i området.

Østerbrohuset

Placeringen ud til Århusgade skaber stor synlighed og mange besøgende, hvilket styrker formidlingen af genbrugsdagsordenen. Tilknytningen til Teknik- og Miljøforvaltningen sikrer god drift, men bemandingen er sårbar og afhænger af få personer. De iøjnefaldende rammer vækker interesse, men konverteres ikke nødvendigvis til større genbrug.

Charlotte Amundsens Plads

Et stærkt samarbejde mellem kommunale aktører løfter serviceniveauet og skaber synergier mellem ressource- og kulturdagsordenen. Den centrale placering og stærke tekstilprofil gør stationen til et naturligt samlingspunkt. Dog sætter de fysiske rammer en klar begrænsning for affaldsindsamlingen, som har store udfordringer.

Resumé

Tværgående læringer fra nærgenbrugsstationerne

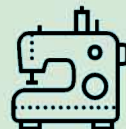
De vigtigste tværgående indsigter fra de alternative nærgenbrugsstationer, som kan bruges i det videre arbejde med genbrugsområdet.

Lokal forankring, bedre aktiviteter. Når nærgenbrugsstationer forankres lokalt, kan de give mere stabil bemanning, flere og bedre aktiviteter og samtidig skabe social og kulturel værdi for den lokale aktør.

Stabil bemanning. Det er afgørende at sikre en lønnet bemanning, som har klare linjer for forventninger til arbejdet og er i en skala, der kan håndtere sygdom, ferie og fælles møder.

Tydelig profil. En tydelig profil som tekstiler i både valg af partnerskaber, aktiviteter og genbrugsfaciliteter gør det muligt at skabe et langt stærkere samlingssted på tværs af byen.

Stilren indretning i butikslokaler. Indendørs nærgenbrugsstationer i et butikslokale skaber en helt anden tryghed, ro og overskuelighed i et bytterum.

Placering ved byliv. Placeringen er afgørende for besøgende og genbrugsmængder. Især ved handelsgader lykkes det at få et stort antal besøgende på få år.

Indhold

01	Baggrund og metoder	6
02	Lykkebazaren	12
03	Østerbrohuset	22
04	Charlotte Ammundsens Plads	32
05	Tværgående læringer	42

01 Baggrund og metoder

Baggrund

Københavns Kommune har som en del af Ressource- og Affaldsplan 2024 opført tre såkaldte 'alternative' nærgenbrugsstationer: Remiseparken (også kaldet Lykkebazaren), Østerbrohuset og Charlotte Amundsens Plads. De alternative nærgenbrugsstationer er kendetegnet ved deres midlertidige lokationer samt varierende organisering og fysiske rammer.

Vi har evalueret de tre nærgenbrugsstationer for at vurdere deres fremtid, og give kommunen læring til videre arbejde. Formålet med evalueringen er herigennem at skabe et overblik over, hvordan de alternative nærgenbrugsstationer har fungeret organisatorisk, fysisk og økonomisk – og hvilken effekt de har haft i form af besøgende, genbrugsmængder og affaldsmængder.

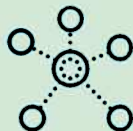
De tre eksperimenter

De tre alternative nærgenbrugsstationer er alle midlertidige, men har derudover hver deres kendetegn. Det er disse kendetegn, som vi har fokus på i evalueringen, så vi bedst muligt kan lære af dem i det videre arbejde med nærgenbrugsstationer.

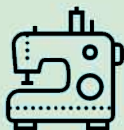
Lykkebazaren: Lokalt forsamlingshus og genbrugsbutik i ét

Lykkebazaren er lokalt forankret i et boligområde i Urbanplanen, hvilket giver mulighed for øget samarbejde med sociale aktører i nabolaget. Derudover ligger den i et tidligere butikslokale, designet med inspiration fra butikker.

Østerbrohuset: Integration af udvikling, aktiviteter og drift

Østerbrohuset er som den eneste nærgenbrugsstation driftet af Teknik- og Miljøforvaltningens udviklingsenhed for genbrug, hvilket muliggør bedre koordinering mellem udvikling og daglig drift.

Charlotte Amundsens Plads: Centralt tekstilkulturhus

Charlotte Amundsens Plads ligger centralt i Indre By og driftes af Kulturhuset Indre By. Forankringen i et kulturhus styrker fokus på events og foreningsliv, særligt gennem partnerskaber indenfor tekstil.

Metoder

Primær data
indsamlet af Behave Green

Observationer af nærgenbrugsstationer

Vi har været på feltbesøg ved hver nærgenbrugsstation, hvor vi har foretaget observationer. Ved hver nærgenbrugsstation har vi kortlagt, hvordan nærgenbrugsstationen blev brugt, og hvordan vi oplevede dens udseende, lyde, dufte, lys og andre sanseindtryk.

Interviews med 10 medarbejdere

Vi har interviewet ledere og driftsmedarbejdere tilknyttet de tre nærgenbrugsstationer, samt udviklings- og driftspersonale i Teknik- og Miljøforvaltningen.

Sekundær data
indsamlet af Teknik- og Miljøforvaltningen

Kvantitative brugsdata

Teknik- og Miljøforvaltningen har leveret datapunkter for genbrugsmængder, affaldsmængder, besøgende, økonomi og aktiviteter. De er indsat i rapporten uden yderligere bearbejdning.

Kvalitative borgerportrætter

Teknik- og Miljøforvaltningen har leveret en række borgerportrætter, baseret på interviews med brugere af de tre nærgenbrugsstationer. De er udvalgt og indsat i rapporten uden yderligere bearbejdning.

Interviewpersoner

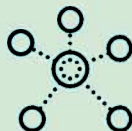
Tværgående roller i Teknik- og Miljøforvaltningen

- Projektleder for udvikling af nærgenbrugsstationerne
- Enhedschef og tidligere projektleder for udvikling af nærgenbrugsstationerne
- Teamleder for drift af affaldsindsamling

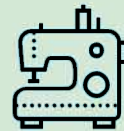
Lykkebazaren

- Leder ansat i Amagerplanen
- Daglig medarbejder ansat i Amagerplanen

Østerbrohuset

- Leder ansat i Østerbrohuset
- To daglige medarbejdere ansat i Teknik- og Miljøforvaltningen

Charlotte Amundsens Plads

- Leder ansat i Kulturhuset Indre By
- Daglig medarbejder ansat i Kulturhuset Indre By

Haraldsgade Nærgenbrugsstation som reference

Teknik- og Miljøforvaltningen har leveret nøgletal for Haraldsgade Nærgenbrugsstation som sammenligningsgrundlag for de tre alternative nærgenbrugsstationer.

Haraldsgade er en ældre nærgenbrugsstation, som gennem mere end 10 år har opbygget sit kendskab og aktivitetsniveau. De fysiske rammer minder om de fleste øvrige nærgenbrugsstationer, med en udendørs plads til affald og et uopvarmet skur til bytterum. ARC drifter nærgenbrugsstationen, og Teknik- og Miljøforvaltningen er kun til stede, når der lejlighedsvist afholdes events.

02 Lykkebazaren

Lokalt forsamlingshus og genbrugsbutik i ét

1.497

månedlige besøgende (2024)

Beliggenhed

Lykkebazaren ligger i boligområdet Urbanplanen på Amager, tæt forbundet til Solvang Bibliotek, Solvang Kirke og Dyvekeskolen. Placeringen i Urbanplanen betyder, at der kommer mange gengangere fra boligområdet og fra forældre til børn i skolen og institutionerne i nabolaget. Der kommer i mindre omfang besøgende fra andre steder i byen.

Lykkebazaren har 1.497 besøgende om måneden, hvilket er lidt lavere end Charlotte Amundsens Plads (2.316), og markant lavere end Haraldsgade og Østerbrohuset (hhv. 8.110 og 6.353). Der har været omfattende byggeri i området gennem Lykkebazarens første år, hvilket har gjort den langt mindre synlig og skabt mindre gennemgang i området. Byggeriet er i 2025 afsluttet, hvilket forventes at øge besøgstallet.

Fysiske rammer

Lykkebazaren ligger i et tidligere butikslokale. Den består af et stort indendørs rum til både bytteområde og aktiviteter, og et mindre udendørs område til affald. Lykkebazarens placering i et tidligere butikslokale skaber genkendelighed hos borgerne, som er vant til at orientere sig i et butikslokale.

Lykkebazaren havde et anlægsbudget på 1.300.000 kr., hvilket er markant lavere end Haraldsgade, men dobbelt så meget som Østerbrohuset. I de fysiske rammer er der brugt 50% genbrugsmaterialer. Eksempelvis er bygningens facade lavet af eksisterende facadeplader, der er malet og monteret på en ny måde. På den måde er facaden et eksempel på en ny genbrugsæstetik, som kan være til inspiration for andre byggerier.

1.300.000 kr.

anlægsbudget

Organisering

Lykkebazaren driftes af den boligsociale helhedsplan for Urbanplanen, Amagerplanen. Amagerplanen er også tilknyttet Hørgården Nærgenbrugsstation, og havde gode erfaringer med at blande den sociale og miljømæssige dagsorden for deres beboere. Amagerplanen har allerede en lang række samarbejdspartnere, hvilket gør det nemt for de ansatte at etablere nye lokale samarbejder på Amager.

Den lokale forankring går igen i Amagerplanens samarbejdspartnere. Eksempelvis samarbejder nærgenbrugsstationen med en gruppe frivillige beboere i Urbanplanen, som allerede stod for tøjbytteaktiviteter. Derudover samarbejder den med bl.a. Plastikposefrit Amager, Kulturpilot Amager og lokale skoler på Amager.

798.000 kr.

driftsbudget (2025)

Bemanding

Lykkebazaren driftes af en række medarbejdere ansat i Amagerplanen. Én af dem arbejder fast to dage om ugen i Lykkebazaren, og på de fleste andre dage, bemandes den af beboere i Amagerplanen ansat gennem flexjob og socialt frikort. Amagerplanen har derudover andre medarbejdere lokalt i området, som hjælper til ved eksempelvis sygdom og ferie.

Fordi Lykkebazaren havde et begrænset driftsbudget, forsøgte Amagerplanen oprindeligt at bemande Lykkebazaren delvist med samarbejdspartnere og frivillige. Det har været svært at finde samarbejdspartnere, som var interesserede i en så forpligtende rolle, men det lykkedes at finde en gruppe frivillige, som i en periode var en del af bemanningen. Det var dog svært at sikre både det gode værtskab og samarbejde med medarbejderne, og derfor blev der i stedet fundet budget til at ansætte yderligere medarbejdere.

Genbrug

Bytterummet er Lykkebazarens primære rum og der, hvor aktiviteterne afholdes. Når en medarbejder afholder aktiviteter, er bytteområdet også bemandedet. Det skaber ro og gør, at der bliver mindre rodet end på andre nærgenbrugsstationer.

Modsat de fleste andre nærgenbrugsstationer, har rummet et strømlinet udtryk med rene linjer, varme farver og tydelig skiltning. Genstandene organiseres efter kategori ned til "herretøj" og "dametøj". Der spilles ofte rolig musik i bytterummet, hvilket bidrager til en rar stemning. Borgerne fortæller til medarbejderne, at de er begejstrede for indretningen, og synes bytterummet ligner en butik. Det afspejles også i, at Lykkebazaren har den højeste genbrugsmængde pr. besøgende.

0,81 kg

genbrug pr. besøgende

31,9 ton

affald pr. år

Affald

Affaldsområdet ligger udenfor bytte- og aktivitetsrummet, og er forholdsvis skjult sammenlignet med de fleste andre nærgenbrugsstationer. For Amagerplanens medarbejdere, var det en ny opgave at arbejde med drift af affaldsbeholdere, men de havde alligevel lidt erfaring, fordi alle deres ejendomme får indsamlet affald.

Affaldsområdet bruges kun i begrænset omfang sammenlignet med andre nærgenbrugsstationer. Det kan skyldes, mange beboere i nabolaget allerede har adgang til husstandsneare løsninger. Affaldet indsamles ud til en vej, og driftsteamet i Teknik- og Miljøforvaltningen oplever meget få udfordringer med henstillet affald og adgang til beholderen.

Aktiviteter

Lykkebazaren afholder en bred palette af aktiviteter, primært indendørs ved byttareolen, men også udendørs på pladsen i Urbanplanen.

En medarbejder holder ugentlige sy-værksteder og tufting-workshops med genbrugstekstiler. En anden har fokus på børneaktiviteter. Plastikpose-frit Amager afholder faste sy-aktiviteter, og et projekt med istandsættelse af doneret elektronik er sat i gang. I 2024 blev der afholdt 90 aktiviteter med 715 deltagere i alt.

Borgerne fortæller til medarbejderne i Lykkebazaren, at de bruger aktiviteterne til at lære nye færdigheder, øve sprog og skabe sociale relationer i lokalområdet.

90

Aktiviteter (2024)

715

deltagere (2024)

Maria Isabel besøger ofte Lykkebazaren. Både for at kigge i bytterummet, og finde ting hun mangler, men også for at deltage i aktiviteter. Det, der betyder mest for hende, er, at Lykkebazaren er et sted, hvor hun kan socialisere, lære nyt (fx at sy) og øve sig i dansk. Hun kan bedst lide nærgenbrugsstationerne, fordi hun synes, det er lettere at skabe forbindelser til andre mennesker dér.

Fortalt til medarbejder i Lykkebazaren

Opsummering

Lykkebazaren viser, hvordan placeringen af et bytterum i et butikslokale og med fokus på et strømlinet udtryk har stort potentiale for at øge tilgængeligheden af genbrugsdagsordenen og introducere flere borgere til genbrug. Samtidig gør placeringen i et butikslokale med eksisterende adgangsvej det nemt at drifte affaldsindsamlingen.

Den lokale forankring i Amagerplanen har organisatorisk fungeret rigtig godt og givet mulighed for stærke lokale samarbejder. Forankringen i et alment boligområde med lokale institutioner tæt på betyder, at der er stort potentiale for synergi mellem Lykkebazaren og de borgere, der bor i området eller bruger institutionerne. Det er til gengæld sværere at tiltrække borgere fra andre kvarterer, som ikke har deres daglige gang i området.

03 Østerbrohuset

Integration af udvikling, aktiviteter og drift

6.353

månedlige besøgende (2024)

Beliggenhed

Nærgenbrugsstationen ligger på forpladsen foran Østerbrohuset kulturhus, ved Århusgade på Østerbro – en åben plads ud mod en travl gade. Placeringen medfører et højt besøgstal på 6.353 besøgende om måneden, næsten på niveau med Haraldsgade Nærgenbrugsstation (8.110), som er opbygget gennem mere end 10 år.

Kulturhuset ønskede at skabe en mere livlig plads, hvilket er lykkedes. De oplever flere borgere, der benytter både bytterum og tagterrasse. Borgerne beskriver nærgenbrugsstationen som en positiv og hyggelig del af byrummet, der både tilfører liv, og gør det nemt at bruge spontant i hverdagen.

” Vi kommer forbi nogle gange for at se, hvad vi kan finde. Jeg synes, det er en god idé. Det er så hyggeligt, at man kan sidde oppe på tagterrassen og nyde en øl eller noget andet. Det hjælper virkelig området, fordi det er malet så farverigt, det var så gråt før.

Rose, 23 år, fortalt til medarbejder på Østerbrohuset Nærgenbrugsstation

Fysiske rammer

Østerbrohuset Nærgenbrugsstation består af en containerkonstruktion til bytterum, et tidligere skur, som er omdannet til værksted til aktiviteter, og et område med affaldsbeholdere. Der er mest liv i og omkring bytterummet, som er tættest på og vender mod Århusgade, mens værksted og affaldsområde er gemt lidt væk længere bagved.

Nærgenbrugsstationen har haft et anlægsbudget på 600.000 kr., hvilket er det laveste af de alternative nærgenbrugsstationer, og omkring en tiendedel af hvad Haraldsgade nærgenbrugsstation kostede. Det skyldes især at den primære konstruktion er en brugt fragtkontainer, som forvaltningen har fået gratis. Containeren giver et urbant men også midlertidigt udtryk, som står i stærk kontrast til Lykkebazarens mere strømlinede og ordentlige æstetik.

600.000 kr.

anlæggsbudget

Organisering

Oprindeligt forsøgte Teknik- og Miljøforvaltningen at skabe et samarbejde, hvor kulturhuset selv drev nærgenbrugsstationen. Kulturhuset oplevede dog ikke, at de var organisatorisk klædt på til opgaven, bl.a. fordi kulturhuset var ubemandet til daglig. Kulturhuset siger dog i et interview til denne evaluering, at de er interesserede i at få en større rolle i driften af nærgenbrugsstationen fremadrettet.

I stedet blev organiseringen til et forsøg på at skabe en nærgenbrugsstation, som var tættere knyttet til Teknik- og Miljøforvaltningens udviklingsaktiviteter. Organisatorisk er det altså afkoblet det kulturhus, det ligger ved siden af.

793.000 kr.

driftsbudget (2025)

Bemanding

To medarbejdere er ansat i Teknik- og Miljøforvaltningen, og arbejder på skift fra kontoret i Njalsgade og fra selve nærgenbrugsstationen. Det giver mulighed for at koordinere og samtænke aktiviteter med resten af enheden for genbrug. Fordi der kun er to medarbejdere tilknyttet nærgenbrugsstationen, har forvaltningen begrænset de faste åbningstider til 5 dage om ugen.

Siden kulturhuset blev bemandet, er deres medarbejdere begyndt at hjælpe med at åbne bytterummet, hvilket har givet øget fleksibilitet for de faste medarbejderne. Ved fælles møder eller under sygdom, er bemanningen afhængig af frivillige superbrugere. Medarbejderne oplever det dog som svært, når de er afhængige af frivillige kræfter, hvilket skaber større usikkerhed om driften.

Genbrug

Bytterummet har et sjovt og farverigt udtryk. Den er malet neongrøn udenpå og kraftigt lyserød indeni, og den er pyntet med farverige pyntegenstande. Det giver en iøjenfaldende æstetik, men gør det også mere krævende at afkode rummet.

Fordi bytterummet er placeret i to fragtcontainere, er det småt og kan opleves lidt trangt, når man bruger det til at kigge efter ting. Af de tre alternative nærgenbrugsstationer, har Østerbrohuset den laveste genbrugsmængde pr. besøgende på 0,51 kg, mens Lykkebazaren til sammenligning har 0,81 kg. Den gode placering og det iøjenfaldende udtryk har altså tiltrukket flere borgere, men genbrugsmængderne er kun i mindre grad fulgt med.

0,51 kg

genbrug pr. besøgende

39,1 ton

affald pr. år

Affald

Affaldsområdet er åbent, synligt og placeret ud til en vej, hvor biler kan parkere og smide affald ud. Kulturhuset, som havde interesse i nærgenbrugsstationen som en måde at skabe liv i byrummet, er mindre interesserede i affaldsområdet. Affaldsmængderne ligger på 39,1 ton om året, hvilket er på niveau med Lykkebazaren, men væsentligt mindre end Charlotte Ammundsens Plads og Haraldsgade.

Teknik- og Miljøforvaltningens driftsafdeling bemærker, at affaldsindsamlingen er svær at drifte, da adgangsvejen til affaldsområdet ikke er indrettet med henblik på affaldsindsamling. Til gengæld fungerer samarbejdet med de daglige medarbejdere godt, fordi de er ansatte i Teknik- og Miljøforvaltningen, hvilket gør dialogen nemmere.

Aktiviteter

Som en del af Teknik- og Miljøforvaltningen, har medarbejderne haft stor frihed til at afprøve forskellige aktiviteter – fra kombucha til kreative opgaver med genbrugsting fra bytterummet. Der har også været fokus på planter, hvor en frivilliggruppe har arbejdet med forgrønning af pladsen.

Mens kulturhuset var ubemandet, foregik aktiviteterne parallelt uden koordinering. Fra 2025 har kulturhuset dog fået fast bemanding, hvilket har gjort en positiv forskel for samarbejdet mellem de to aktører. I 2024 blev der afholdt 32 aktiviteter på Østerbrohuset Nærgenbrugsstation – færrest blandt de tre stationer. Den gode placering har dog tiltrukket 702 deltagere, omtrent samme niveau som Lykkebazaren har nået med 90 aktiviteter.

32

aktiviteter (2024)

702

deltagere (2024)

Opsummering

Østerbrohuset Nærgenbrugsstation viser, hvordan en god placering kan være det allervigtigste for at få mange besøgende og skabe opmærksomhed om ressourcedagsordenen. Placeringen ud til Århusgade tiltrækker nysgerrige borgere og har stort potentiale.

Medarbejdernes forankring i Teknik- og Miljøforvaltningen har styrket samarbejdet mellem udvikling og drift, men det har samtidig været en udfordring ikke at have et større netværk af medarbejdere, der kan træde til og afløse hinanden.

De farverige fysiske rammer tiltrækker borgernes opmærksomhed, men fører ikke nødvendigvis til mere genbrug, og det opleves trangt at bruge bytterummet.

04 Charlotte Ammundsens Plads

Et centralt tekstilkulturhus

2.316

månedlige besøgende (2024)

Beliggenhed

Charlotte Amundsens Plads Nærgenbrugsstation er placeret ved Kulturhuset Indre By, i byrummet mellem Nansensgade og Nørre Søgade. Den centrale placering tiltrækker københavnere fra både Indre By og andre bydele, hvilket giver den en langt mere central funktion end eksempelvis Lykkebazaren.

Selve pladsen er et skjult byrum, som også indeholder en stor basketbane og er præget af graffiti. Det giver byrummet et urbant udtryk, som kan være lidt svært at afkode. I dagstimerne bruges kulturhusets haller bl.a. af skoler, som derfor hyppigt går forbi nærgenbrugsstationen. Charlotte Amundsens Plads Nærgenbrugsstation har 2.316 besøgende om måneden, hvilket er mere end Lykkebazaren, men væsentligt lavere end Østerbrohuset og Haraldsgade.

Fysiske rammer

Nærgenbrugsstationen er opført i en række containere, som står langs kulturhusets facade. Bytterummet er placeret i én container, mens der er aktivitetsrum i en anden. Affaldsområdet ligger i et hjørne modsat kulturhusets indgang, og tager form af en containergård.

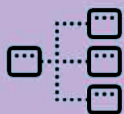
Containerkonstruktionen er bygget af 98% genbrugsmaterialer, hvilket giver nærgenbrugsstationen et lavt anlægsbudget på 800.000 kr. Containerne giver ligesom Østerbrohuset et midlertidigt præg, men her i en mere urban og selvgjort form, med planter, havemøbler og et farverigt sejl.

Kulturhuset har derudover en række lokaler, som bl.a. bruges af foreninger, ligesom de har en sal til større arrangementer.

800.000 kr.

anlægsbudget

Organisering

Charlotte Ammundsens Plads driftes af Kulturhuset Indre By, som ligger i Kultur- og Fritidsforvaltningen. Da der er begrænset økonomi til kulturarrangementer, ser kulturhuset et samarbejde om en nærgenbrugsstation som en oplagt mulighed for at afholde kulturarrangementer relateret til ressourcedagsordenen.

Kulturhuset Indre By havde i forvejen en række samarbejdspartnere indenfor tekstilområdet, herunder Fashion Revolution og Alternative Fashion Week. Det blev besluttet i samarbejde med Teknik- og Miljøforvaltningen, at aktiviteter og partnerskaber skulle have en tydelig tekstilprofil.

900.000 kr.

driftsbudget (2025)

Bemanding

Charlotte Ammundsens Plads Nærgenbrugsstation bemandes i dag primært af én projekt- og driftskoordinator, som er ansat under Kultur- og Fritidsforvaltningen. Derudover er en medarbejder i seniorjob tilknyttet, og i 2025 er der blevet ansat to medarbejdere på deltid, som supplerer og aflaster den primære medarbejder.

Kulturhusets øvrige medarbejdere og en række faste samarbejdspartnere er derudover til stede lokalt. De tager ejerskab over nærgenbrugsstationen og kan derfor hjælpe med at åbne bytterummet, hvis de primære medarbejdere er forhindret. På den måde er det ligesom i Lykkebazaren en styrke, at driften er lokalt forankret.

Genbrug

Bytterummet er placeret i en container. Det er velorganiseret, men det opleves trangt. Den daglige medarbejder bemærker, at de gerne vil undgå at opholde sig for meget derinde, for ikke at stå i vejen for borgerne. Nærgenbrugsstationen har derfor også begrænsede genbrugsmængder på 0,59 kg genbrug pr. besøgende, hvilket er på niveau med Østerbrohuset og væsentligt under Lykkebazaren og Haraldsgade.

Som noget særligt har nærgenbrugsstationen desuden et "tekstilbibliotek", hvor borgere, foreninger og skoler kan bytte bl.a. denim, stof og gardiner til kreative projekter. Det gør den til et forudsigeligt sted at anskaffe tekstiler og bidrage til dens status som samlingspunkt for tekstildagsordenen.

0,59 kg

genbrug pr. besøgende

”

Vores underviser på Textilskolen havde spredt ordet om, at vi må komme og bytte stof og tekstiler. Og vi laver ting hele tiden med alle mulige forskellige tekstiler, så det er fedt at have et sted, hvor man kan finde genbrugstekstiler, så man ikke skal ud og købe nyt hele tiden. Jeg føler tit, det er mere inspirerende når man tager udgangspunkt i noget gammelt tekstil.

Viola, 23 år, fortalt til medarbejder på Charlotte Amundsens Plads Nærgenbrugsstation

64,5 ton

affald pr. år

Affald

Indre Bys små gårde har begrænset kapacitet til affald. Allerede inden nærgenbrugsstationen blev opført, blev der henstillet affald i byrummet. Efter opførelsen er der kommet større mængder henstillet affald, og kommunen har derudover modtaget klager fra borgere over både henstillet affald og affaldsbeholdere.

Derudover har pladsen en begrænset adgangsvej, og der har været store udfordringer med at indsamle affald fra den. Da Kulturhuset Indre Bys interesse og faglighed primært ligger i aktiviteterne, har de været udfordret af også at skulle drifte et affaldsområde med så store udfordringer. På trods af de gode faciliteter til kultur og events, er pladsen altså langt mindre egnet til affaldsindsamling.

Aktiviteter

Aktiviteterne på nærgenbrugsstationen fungerer som en naturlig forlængelse af kulturhusets program. I 2024 blev der afholdt 135 aktiviteter med 4.670 deltagere – seks gange så mange som de to øvrige alternative nærgenbrugsstationer.

Selve Charlotte Ammundsens Plads bruges til udendørs aktiviteter som tøjbyttemarkeder og Green Friday, mens en container fungerer som værksted for frivilligrupper. På grund af pladsmangel, er flere aktiviteter dog rykket ind i selve kulturhuset.

Kulturhuset oplever, at de har skabt et samlingssted for tekstildagsordenen, hvor aktører og borgere mødes. Flere borgere fremhæver overfor medarbejderne stemningen og det sociale fællesskab som en vigtig del af oplevelsen.

135

aktiviteter (2024)

4.670

deltagere (2024)

Opsummering

Charlotte Ammundsens Plads er et stærkt eksempel på en velfungerende organisering, hvor lokale aktører styrker det serviceniveau, nærgenbrugsstationen tilbyder. Ved at kombinere Kultur- og Fritidsforvaltningens formidlingskompetencer med Teknik- og Miljøforvaltningens fokus på ressourcedagsordenen skabes der en synergi, som alle parter vinder på.

Den tydelige profil indenfor tekstiler og placeringen midt i Indre By er også et godt eksempel på, hvordan en nærgenbrugsstation kan blive et centralt samlingspunkt indenfor én dagsorden, i højere grad end en lokal affaldsstation.

Den største begrænsning ved Charlotte Ammundsens Plads er de fysiske rammer. Den er ikke velegnet til affaldsindsamling, og samtidig stiller den trange plads begrænsninger for aktivt brug af værksteder og bytterum.

05 Tværgående læringer

Hvad kan Københavns Kommune lære af de tre alternative
nærgenbrugsstationer?

Nøgleparametre

Nedenfor opsummerer vi de parametre, hvor de alternative nærgenbrugsstationer adskiller sig fra hinanden og fra de øvrige nærgenbrugsstationer. De er farvekodet efter om de fungerer positivt (grøn), negativt (rød) eller midt imellem (gul) på det enkelte parameter. Når vi sammenligner med Haraldsgade Nærgenbrugsstation, er det vigtigt at være opmærksom på, at Haraldsgade har haft over 10 år til at opbygge kendskab blandt københavnere.

Emne	Anlægsbudget	Driftsbudget	Aktivitetsbudget	Åbningsdage	Bemanning	Placering og besøgende	Aktiviteter	Genbrug	Affald
Lykkebazaren	1.300.000 kr.	798.000 kr. (2025)	45.000 kr. (2025)	7 dage om ugen	Stabil bemanning Stærkt samarbejde om udvikling	Boligområde 1.497 pr. måned (2024)	Bred profil 90 aktiviteter 715 deltagere	Stort og indendørs 0,81 kg genbrug pr. besøgende	Stabil indsamling 31,9 ton pr. år
Østerbrohuset	600.000 kr.	793.000 kr. (2025)	45.000 kr. (2025)	5 dage om ugen + weekendåbent gennem frivillige	Ustabil bemanning Stærkt samarbejde om udvikling	Handelsgade 6.353 pr. måned (2024)	Bred profil 32 aktiviteter 702 deltagere	Trangt i container 0,51 kg genbrug pr. besøgende	Ustabil indsamling 39,1 ton pr. år
Charlotte Amundsens Plads	890.000 kr.	900.000 kr. (2025)	45.000 kr. (2025)	7 dage om ugen	Stabil bemanning Stærkt samarbejde om udvikling	Skjult byrum 2.316 pr. måned	Tydelig profil 135 aktiviteter 4.670 deltagere	Trangt i container 0,59 kg genbrug pr. besøgende	Ustabil indsamling 64,5 ton pr. år
Haraldsgade (reference)	6.000.000 kr.	1.600.000 kr. (2025)	2.500 kr. (2025)	7 dage om ugen	Stabil bemanning Begrænset samarbejde om udvikling	Boligområde 8.110 pr. måned	Bred profil 5 aktiviteter 300 deltagere	Trangt i skur 0,86 kg genbrug pr. besøgende	Stabil indsamling 196,1 ton pr. år

Lokal forankring, bedre aktiviteter

Den lokale forankring giver flere aktiviteter med flere besøgende, fordi de lokale aktører kan samtænke genbrugsaktiviteter med den kulturelle og sociale dagsorden. Samtidig giver det en mere stabil bemanning, når den lokale aktør tager ejerskab og bruger de andre medarbejdere, der arbejder i nabolaget. Driftsudgifterne er desuden markant lavere end ved en klassisk nærgenbrugsstation.

Udvid derfor den lokale forankring til de nuværende og fremtidige nærgenbrugsstationer, hvor det kan lade sig gøre at finde en meningsfuld samarbejdspartner. Kulturhuse og almene boligselskaber er gode eksempler, men det bør også undersøges om der fx er andre kulturaktører, der kan drifte nærgenbrugsstationer.

Stabil bemanding

Den lokale forankring giver stabil bemanning, fordi samarbejdspartneren tager ejerskab og bruger sit netværk til at dække ind ved behov. Der har været forsøg på delvis bemanning med frivillige, men det er svært at få til at fungere. De frivillige er værdifulde, men uden løn og kontrakt er det svært at afstemme ansvar og forventninger. Derfor er det ikke en holdbar løsning på sigt.

Østerbrohuset Nærgenbrugsstations forankring i Teknik- og Miljøforvaltningen har sine styrker, da medarbejderne sidder tættere på udviklingen. Men når det kun gælder for én nærgenbrugsstation, er stabiliteten udfordret. Undersøg derfor et scenarie, hvor nærgenbrugsstationer uden lokal forankring i stedet driftes af et større team i forvaltningen.

Tydelig profil

En tydelig profil i aktivitetsprogram og byttefaciliteter giver borgerne en forventning om, hvem og hvad de kan finde. Det gør nærgenbrugsstationen til et centralt samlingspunkt, som supplerer de lokale brugere. Udvid derfor profilerne til øvrige nærgenbrugsstationer, som kan få hver deres interessefællesskab.

Profilen kan udvides til bytterummet, hvor der kan skabes forudsigelighed om, at man kan anskaffe sig en given type ting. Vores tidligere undersøgelser viser samtidig, at en tydelig profil kan øge erstatningsgraden og dermed klimaeffekten. Profilen kan også tydeliggøres i navngivningen, som fx kan hedde "Indre By Tekstilbibliotek" eller "Østerbro Sportsbibliotek". Andre genbrugsegnete genstande kan transporteres til den relevante nærgenbrugsstation med genbrugsbilen.

Stilren indretning i butikslokaler

Undersøgelsen peger i retning af et stort potentiale i udnyttelse af tomme butikslokaler. Lykkebazarens strømlinede indretning, tydelige organisering og placering i et butikslokale skaber tryghed og genkendelighed, som har potentiale til at gøre genbrug langt mere tilgængeligt for flere borgere end de klassiske nærgenbrugsstationer gør.

Renovering og transformation af eksisterende byggeri har desuden et markant lavere anlægsudgifter end nybyggeri. Samtidig har det et lavere klimaaftryk, som kommunen kan udnytte til at lave eksempelbyggeri, der kan påvirke og inspirere byggebranchen.

Placering ved byliv

Østerbrohuset Nærgenbrugsstation viser, at man godt kan opbygge et væsentligt kendskab på få år, hvis man har en god placering på en livlig handelsgade som Århusgade. På trods af organisatoriske udfordringer har nærgenbrugsstationen vist, at den godt kan tiltrække mange borgere og har potentiale til at være en værdifuld platform for ressourcedagsordenen.

Fortsæt derfor fokus på de gode placeringer, når der etableres nye nærgenbrugsstationer, og gør det fortrinsvist ved byliv som handelsgader. Det kan oplagt samtænkes med brugen af tomme butikslokaler. Vores vurdering er, at I ved at indtage tomme butikslokaler på handelsgader i en periode på ca. 3 år ad gangen, vil kunne etablere tilstrækkeligt kendskab til, at det kan give reel effekt for københavnere.

Udarbejdet af Behave Green ApS
CVR: 40 81 42 80
Frederiksholms Kanal 30 A8,
1220 København K
behavegreen.dk